

Actorii lui Adrian Tamaș, studenți sau masteranzi, sunt delicioși, nu poți renunța la niciunul fără a pierderi, dar, dintre toți, primul care îți vine în minte prin apetitul pentru comedie este Liviu Chițu, *Gardianul* bâlbâit poreclit Nietzsche care face un rol uriaș în dialogul cu *Directorul* (Sever Brânzan) din scena 4, și aceasta scrisă cu virtuozitate. Liviu Chițu pare un bâlbâit retardat, dar face pe prostul cu atâta inteligență încât dă impresia că își bate joc de șef. Este la locul lui și Sever Brânzan care joacă foarte bine panica unei expertize internaționale și propune ca reptilele să fie date cu lac să arate mai lucioase. E și el pornit spre filozofie mai cu seamă când spune că „Ce facem în viață rămâne eternității, iar ce facem noaptea, trebuie să rămână... obscurității”. Smaranda Caragea a jucat *Experta* în nuanțe isteroide irezistibil de comice, iar Ioana Brătîlă are temperament în rolul *Prezentatoarei de la televiziune*. Gabriel Sandu (*Îngrijitorul*) este un frustrat degradat de la rolul de nutriționist la acela de grăjdar sau „oliță de noapte”, Laura Voicu, *Îngrijitoarea* îl îngrijește mai mult pe Director ș.a.m.d. Bine că studenții sunt capabili să descopere comedii românești foarte inteligente în timp ce mari teatre bâjbăie după micile drame ale tinerei generații.

Teatrul Luni de la Green Hours – Despre viața lui Zeze și adevărul despre moartea sa de Marius Damian. Regia: Adrian Tamaș. Cu: Sever Brânzan (Directorul), Liviu Chițu (Gardianul), Ioana Brătîlă (Prezentatoarea TV), Smaranda Caragea (Experta), Laura Voicu (Îngrijitoarea), Gabriel Sandu (Îngrijitorul). Premiera: 18 mai 2010.

Cristiana GAVRILĂ

Efectul comic al drogurilor

Structura propusă de Ioan Drăgoi, autorul piesei *Ecstasy*, este una simplă până la previzibil. Personajele și situația sunt dezvăluite de la primele replici, accentul fiind obligatoriu pus pe mesajul foarte clar, și el spus răspicat, aproape declamativ, anunțat chiar de titlul piesei.

Suntem într-o lume a drogurilor, unde personajul principal, *Mira*, o tânără plecată de la dezintoxicare, își prezintă povestea vieții, de la iubirea pentru dealer-ul Manu și primul ecstasy, la fuga de acasă și goana după o doză de heroină până la repetatele tentative de sinucidere. Informațiile curg ca și filele unui dosar penal (am aflat chiar din spectacol că autorul lucrează la poliție!), iar consecințele sunt devastatoare: ajunge toxicomană, pierde o sarcină, tatăl ei se îmbolnăvește de supărare etc. Această schemă aproape didactică potrivit căreia orice inconștiență aduce după ea un rău iminent, este urmărită cu atenție de dramaturg, în jurul ei constituindu-se personajul principal. Drama consumatorilor de droguri este prezentată ca într-un documentar polițist, din care nu lipsesc însă detaliile comice, penibilul unor situații sau candoarea personajelor. Regizorul Dan Tudor imprimă poveștii un ritm alert, accelerat de proiecții (Radu Crăciun) și planurile multiple pe care le dezvoltă de aici. Mira poartă cu ea o cameră de filmat prin care sunt introduse *flashback*-uri sau dublează acțiunea directă cu înregistrări care par transmise live.

Ecstasy este o poveste simplă decupată din realitatea crudă a drogurilor ce plasează spectatorii de la Green Hours în perspectiva martorului direct la unul dintre cazurile poliției, peste care suprapune o cantitate considerabilă de dramă umană. Din păcate, dramaturgul simte nevoia neapărat să o cântărească în cuvinte, iar personajele piesei povestesc aproape tot ce trăiesc, expunându-se uneori spre un dublaj pleonastic.

Simona Popescu dă multă forță dezorientării personajului ei, trece cu lejeritate prin labilitatea *Mirei*, aducând în spațiul de la Green Hours un personaj veridic. Însăși povestea o ajută, pentru că spectacolul începe cu intrarea ei într-un bar, pe care îl închiriază cu ultimii bani ca să nu fie deranjată de fantome din trecut când își ia o nouă doză, instaurând un soi de complicitate cu clienții reali ai barului. Lui Dan Tudor îi place acest joc al spațiilor și construiește spectacolul în jurul lui. A ales o distribuție cu nume convingătoare și acestui fapt i se datorează o mare parte din ceea ce reprezintă spectacolul, pentru că actori au coborât cu succes de pe scene mari în barul mic de la Green Hours. Mihai Călin (*Manu*), Dragoș Ionescu (*barmanul* și apoi, *tatăl Mirei*), Dan Rădulescu (un tânăr care se îndrăgostește de Mira la centrul de dezintoxicare) și Simona Popescu intră cu încredere în această poveste despre droguri, viață, sinucidere și speranță. Iar Dan Tudor punctează bine momentele serioase, relaxând atmosfera cu scene de comedie... pentru că, totuși, ne aflăm într-o seară, într-un bar... cu o bere sau un ceai în față.

Teatrul Luni de la Green Hours – Ecstasy de Ioan Drăgoi. Regia: Dan Tudor. Scenografia: Doru Zanfir. Filmări: Radu Crăciun. Muzica: Vlad Crețu. Cu: Simona Popescu (*Mira*), Mihai Călin (*Manu*), Dragoș Ionescu (*Barmanul, Tatăl Mirei*), Dan Rădulescu (*Tânărul*). Data premierei: 23 martie 2010.

Mircea MORARIU

RADIO

Ce lume voluptuoasă, ce lume senzuală!

Isidore Ducasse, cel pe care istoria literară îl numește, în mod curent, Lautréamont, ba chiar, atunci când e mai generoasă în a-i respecta vrerea, Conte de Lautréamont, s-a născut la Montevideo pe 4 aprilie 1846. În 1868, a publicat *Primul Cântec al lui Maldoror*, fără a specifica însă numele autorului. Și-a inventat pseudonimul literar de Conte de Lautréamont pornind de la un roman de Eugène Sue, al cărui personaj trimeea cu gândul la Tréaumont, un nobil mort în 1674, iar în 1869 a tipărit *Cântecele lui Maldoror*, ce nu au fost puse în circulație decât în 1874, la patru ani de la moartea enigmaticului lor creator, dar nu la Paris, ci la Bruxelles. Până să ajungă a fi revendicat de suprarealiști ca ilustru precursor și până când André Breton să îi socotească opera fundamentală drept *manifestul poeziei convulsive*, pentru ca mai apoi să fie „anexat” de textualiștii care, prin vocea lui Philippe Sollers, i-au acuzat pe suprarealiști că nu i-au citit analitic opera și că nu au depășit prima, înșelătoarea aparență, mulțumindu-se doar cu ceea ce le-a fost lor de folos, și anume *inflația verbală*, până a fi calificat de Robert Sabatier un *hiperromantic*, vreme de vreo cincizeci de ani Lautréamont a fost considerat doar autorul unor ineptii nublicabile.

Lautréamont nu e din cale-afară de cunoscut în spațiul cultural românesc, exegeza lui pe plaiuri mioritice rămâne destul de pauperă (merită totuși semnalat studiul „Lautréamont sau inconfortabilul postum” datorat profesorului Livius Ciocârlie, publicat în cartea *Realism și devenire poetică*, Editura Facla, Timișoara, 1974), și tocmai de aceea se cuvine semnalată, mai întâi, temeritatea inițiativei Teatrului Național Radiofonic și a regizoarei Ilinca Stihii de a realiza un scenariu și un spectacol radiofonic după opera greu clasificabilului scriitor francez. Spectacolul – intitulat *Maldoror. Biografia sentimentală a unui criminal în serie* – a cărei producție s-a încheiat în martie 2010, a participat în luna mai la Festivalul Internațional de Dramaturgie Radiofonică și Dramă Documentară de la Hvar, Croația, unde a obținut premiul al II-lea, *Prix Marulic*, situându-se înaintea unei creații a celebrului BBC.